

УДК 81'25:378.147(438)

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2025.2.26>

Оксана РАНИЮК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри слов'янської філології, Хмельницький національний університет, вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Україна, 29000

ORCID: 0000-0001-8859-9254

Зоряна ШАХОВАЛ

викладач кафедри слов'янської філології, Хмельницький національний університет, вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Україна, 29000

ORCID: 0009-0008-3149-306X

Тетяна ХРАПАК

викладач кафедри слов'янської філології, Хмельницький національний університет, вул. Інститутська, 11, м. Хмельницький, Україна, 29000

ORCID: 0009-0006-0806-1694

Бібліографічний опис статті: Раниук, О., Шаховал, З., Храпак, Т. (2025). Перекладацька компетентність у контексті підготовки професійних перекладачів польської мови у ЗВО. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 2, 188–194, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.2.26>

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ ПРОФЕСІЙНИХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ У ЗВО

Актуальність проблеми зумовлена потребою у висококваліфікованих фахівцях, здатних здійснювати ефективну міжмовну та міжкультурну комунікацію в умовах глобалізації та євроінтеграції України. У статті розглядається сутність перекладацької компетентності як ключового компонента професійної підготовки майбутніх перекладачів польської мови в умовах закладів вищої освіти. Авторками уточнено зміст поняття «перекладацька компетентність» і визначено вимоги до підготовки фахівців з урахуванням сучасних освітніх стандартів.

Методологічним підґрунтям дослідження стали теоретико-методичні напрацювання лінгводидактів, психолінгвістів, філологів, які акцентують увагу на формуванні, розвитку перекладацької компетентності та розробці сучасних методичних підходів. Їхні дослідження підтверджують, що перекладацька компетентність є невід'ємною частиною підготовки майбутніх перекладачів.

У дослідженні презентовано типологію навчальних завдань, що сприяють розвитку перекладацької компетентності, зокрема: письмовий переклад текстів різних стилів, рольові ігри з елементами усного перекладу, переклад із коментарем мовних рішень, терміноцентричні вправи, робота з культурно маркованими елементами та аудіовізуальний переклад. Окреслено дидактичну цінність таких завдань.

Зроблено висновок про необхідність впровадження системного та цілеспрямованого підходу до організації перекладацької підготовки студентів-полоністів. Перспективи подальших досліджень вбачаються у створенні інноваційних моделей навчання з використанням цифрових технологій та міждисциплінарної інтеграції.

Ключові слова: перекладацька компетентність, філологія, майбутній філолог, завдання, переклад, польська мова.

Oksana RANIUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Slavic Philology, Khmelnytskyi National University, Instytutska str., 11, Khmelnytskyi, Ukraine, 29000

ORCID: 0000-0001-8859-9254

Zoriana SHAKHOVAL

Lecturer at the Department of Slavic Philology, Khmelnytskyi National University, Instytutska str., 11, Khmelnytskyi, Ukraine, 29000

ORCID: 0009-0008-3149-306X

Tetiana KHRAPAK

Lecturer at the Department of Slavic Philology, Khmelnytskyi National University, Instytutaska str., 11, Khmelnytskyi, Ukraine, 29000

ORCID: 0009-0006-0806-1694

To cite this article: Raniuk, O., Shakhoval, Z., Khrapak T. (2025). Translation competence in the context of training professional translators of the polish language in higher education [Perekladatska kompetentnist u konteksti pidhotovky profesiinykh perekladachiv polskoi movy u ZVO]. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 2, 188–194, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2025.2.26>

TRANSLATION COMPETENCE IN THE CONTEXT OF TRAINING PROFESSIONAL TRANSLATORS OF THE POLISH LANGUAGE IN HIGHER EDUCATION

The relevance of the problem is stipulated by the need for highly qualified specialists capable of effective interlingual and intercultural communication in the context of globalisation and European integration of Ukraine. The article deals with the essence of translation competence as a key component of professional training of future Polish translators in higher education institutions. The authors clarify the content of the concept of 'translation competence' and define the requirements for training specialists in accordance with modern educational standards.

The methodological basis of the study is the theoretical and methodological developments of linguists, psycholinguists, and philologists who focus on the formation and development of translation competence and the development of modern methodological approaches. Their research confirms that translation competence is an integral part of the training of future translators.

The study presents a typology of educational tasks that contribute to the development of translation competence, including: written translation of texts of different styles, role-playing games with elements of interpretation, translation with commentary on linguistic decisions, terminology-centric exercises, work with culturally marked elements and audiovisual translation. The didactic value of such tasks is outlined.

It is concluded that it is necessary to introduce a systematic and purposeful approach to the organisation of translation training for students of captivity. Prospects for further research are seen in the creation of innovative learning models using digital technologies and interdisciplinary integration.

Key words: pedagogical practice, philology, future philologist, competence, pedagogical activity.

Актуальність проблеми. На сучасному етапі активного розвитку міжкультурної взаємодії у світовому просторі та прагнення України інтегруватися до європейської спільноти професія перекладача набуває особливого значення. Перекладач є, так би мовити, міжмовним і міжкультурним посередником між представниками різних народів.

Сьогодні перекладач виконує широкий спектр професійних функцій, пов'язаних із налагодженням особистих, культурних і економічних контактів у глобалізованому світі. Його професійна ефективність визначається не лише глибоким знанням української та польської мов, а й обізнаністю з невербальними засобами комунікації, правилами етикету, культурою спілкування та наявністю загальних знань. У контексті сучасної мовної освіти перекладацька компетентність постає як важливий компонент професійної іншомовної підготовки студентів, особливо у спеціальностях, що передбачають активне міжмовне та міжкультурне спілкування. Для студентів, які вивча-

ють польську мову як іноземну, формування цієї компетентності має ґрунтуватися не лише на засвоєнні мовних структур, а й на розвитку стратегій перекладу, вмінні аналізувати мовні та культурні особливості вихідного й цільового тексту, а також на здатності до адекватної інтерпретації та передачі змісту.

Якість виконання професійних обов'язків майбутніх перекладачів здебільшого залежить від рівня їхньої підготовки у закладах вищої освіти, що передбачає розвиток особистісних якостей, здобуття фахових знань і формування високої комунікативної культури. Аналіз наукових праць останніх років свідчить, що проблема перекладацької компетентності продовжує залишатися в центрі уваги дослідників та залишається досить важливою та необхідною для сучасного розвитку освіти, що і зумовлює **актуальність** обраного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування перекладацької компетентності стала предметом дослідження багатьох українських та зарубіжних учених.

Зокрема, Г. Притиченко здійснила аналіз актуальних тенденцій у перекладознавстві, а також нових форматів перекладу, що з'являються на сучасному ринку перекладацьких послуг, беручи до уваги глобальні зміни у світі. О. Семеног досліджувала методику розвитку професійно-комунікативної компетентності у студентів немовних спеціальностей. В. Ігнатенко проаналізувала виклики у підготовці перекладачів у закладах вищої освіти в умовах сучасності. І. Горошкін здійснив аналіз лінгводидактичних засад формування мовної особистості майбутнього перекладача у процесі навчання української мови.

Праці зарубіжних дослідників присвячені дослідженню концепції перекладацької компетентності як здатності до міжкультурної адаптації та прийняття рішень (А. Рум); дослідженню перекладацької компетентності крізь призму культурних норм і дескриптивної теорії перекладу (G. Toury); аналізу ролі перекладача в сучасному глобалізованому суспільстві та моделі розвитку перекладацької компетентності (M. Baker); аналізу професійної компетентності усних перекладачів, моделі когнітивного навантаження під час перекладу (D. Gile).

Таким чином, дослідження цих науковців роблять значний внесок у розвиток теорії та практики перекладацької компетентності, сприяючи підвищенню якості освіти та формуванню висококваліфікованих фахівців.

Метою статті є аналіз перекладацької компетентності в контексті підготовки фахівців з перекладу польської мови, а також опис ефективних навчальних завдань із прикладами їх практичного застосування на заняттях з польської мови у закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах сучасних соціальних та освітніх вимог до фахівців різних галузей, коли освітній процес у закладах вищої освіти базується на принципах компетентнісного підходу, важливим критерієм професійної підготовки виступає рівень сформованості відповідних компетентностей. Аналіз наукової літератури, вивчення досвіду викладачів українських і польських ЗВО, а також результати експертного опитування дали змогу визначити перекладацьку компетентність як ключовий індикатор сформованості мовної особистості майбутнього перекладача.

Термін «перекладацька компетентність» одним із перших увів у науковий обіг американський лінгвіст Д. Хаймс (Hymes, 1972), підкреслюючи, що перекладач працює з двома мовами, одна з яких є для нього іноземною, що зумовлює наявність творчого елементу в його професійній діяльності. Подальший розвиток ідей дослідника знаходимо у працях С. Савінгтон (Savington, 1983) та інших учених.

Сучасне інформаційне суспільство потребує перекладачів які, крім професійної підготовки, здатні самостійно здобувати необхідні знання, уміти застосовувати їх на практиці для розв'язання різноманітних проблем, що виникають; знаходити шляхи раціонального вирішення, критично мислити, уміти орієнтуватися в нестандартних умовах і стресових ситуаціях, прагнути до безперервного особистісного та професійного вдосконалення, а також володіти здатністю виходити за межі своєї безпосередньої діяльності, і, що найважливіше, уміти працювати на межі кількох галузей: предметної вузькоспеціальної галузі та галузі перекладацької технології, галузі знань організації процесу перекладу.

За словами М. Рудіної, сучасне розуміння перекладацької компетентності ґрунтується на комунікативній компетентності, є комплексним інтелектуально-психологічним утворенням особистості, що характеризується здатністю людини до ефективного спілкування в різних сферах життєдіяльності, наявністю знань мовних і мовленнєвих норм, етикету, культурних особливостей, соціального досвіду й умінь використовувати ці знання відповідно до ситуації спілкування на основі знання іноземної мови (Рудіна, 2017: 62).

На думку П. Сандріні, перекладацька компетенція є поєднанням навичок, які забезпечують здійснення перекладацького процесу та виходять за межі звичайної комунікації. При цьому мовна компетенція розглядається як базова умова для підготовки перекладача (Sandrini, 1983: 55).

Р. Белл визначає перекладацьку компетентність як складну сукупність, що включає такі компоненти: знання мови, на яку здійснюється переклад; знання мови, з якої здійснюється переклад; знання предметної галузі перекладу; контрастивні знання, а також вміння декодувати й кодувати. У сукупності ці елементи формують комунікативну компетентність. Дослідник

підкреслює важливість для перекладача оволодіння такими навичками, як граматичними, соціолінгвістичними, дискурсивними та стратегічними (Bell, 1997).

У структурі професійної підготовки майбутніх перекладачів важливу роль відіграє базова лінгвістична підготовка, основною метою якої є формування професійної мовної особистості перекладача. Для розвитку мовної особистості особливе значення має вивчення таких курсів, як «Сучасна українська мова», «Сучасна польська мова», «Розмовний практикум з польської мови», «Практичний курс з польської мови», «Практикум з української мови». Формування фахових компетентностей на рідній мові та їх подальший розвиток на іноземній мові сприятиме набуттю початкових перекладацьких навичок.

У процесі лінгвістичної підготовки майбутнього перекладача формуються професійно значущі компетентності, зокрема:

- семантична компетентність (здатність використовувати необхідні ресурси для передачі змісту, включаючи системні знання, уміння та особистісні якості);
- текстова компетентність (здатність застосовувати ресурси для роботи з текстом, включаючи відтворення тексту та розрізнення його типу, жанру і стилю);
- інтерпретаційна компетентність (здатність визначати контекстуальне значення мовних засобів, трансформувати граматичну структуру, перефразувати та перефразувати зміст, використовувати синонімічні та антонімічні засоби, прогнозувати завершення незакінченого висловлювання, утримувати в пам'яті основну інформацію прослуханого висловлювання, такі як власні назви, дати, цифри, імена тощо).

Загалом перекладацька компетентність трактується як інтегральна здатність здійснювати переклад з урахуванням мовних, когнітивних, культурних, текстових, ситуативних та етичних чинників. Зважаючи на особливості перекладацької компетентності, можна виділити загальні та спеціальні вимоги до підготовки філологів-полоністів у ЗВО. Загальні вимоги зосереджені на створенні міцного підґрунтя для спеціалізованої підготовки і стосуються розвитку мовних та академічних навичок, формування загальних знань, що передбачають:

- високий рівень володіння письмовими та усними формами рідної та іноземної мов (теми, стилі);
- виконання лексичних вправ для тренування та активізації лексики, зокрема стійких словосполучень, ідіом, граматичної та лексичної сполучуваності;
- робота з різноманітними текстами для читання з сучасних автентичних джерел, що супроводжується вправами, які стимулюють інтерес студентів до читання;
- виконання завдань на розвиток репродуктивних умінь, зокрема аудіювання;
- заохочення студентів до активного говоріння;
- написання аналітичних письмових робіт;
- розвиток навичок виконання різних типів письмових завдань згідно зі зразками;
- систематичне відпрацювання навичок короткого викладу тексту в письмовій формі;
- використання матеріалів для самооцінки за вивченими темами;
- застосування практичних завдань у форматі міжнародних іспитів;
- вивчення граматичних тем та правил, що охоплюють основні граматичні категорії;
- розвиток критичного мислення завдяки розвитку вміння аргументувати.

Ці завдання сприяють підвищенню рівня мовної підготовки студентів для формування та розвитку професійної перекладацької компетентності, зокрема збагачення знань про традиції культури української та польської мов; обізнаність у соціальній, економічній та культурній ситуації Польщі; розвиток хороших аналітичних здібностей та вміння узагальнювати.

Особливу увагу в процесі навчання важливо приділити розвитку академічних навичок, таких як аналіз, синтез, узагальнення, резюмування, різні види читання, перефразування, скоропис, швидкий набір тексту тощо.

Також для ефективного розвитку перекладацької компетентності необхідно інтегрувати в навчальний процес, зокрема під час вивчення польської мови у ЗВО завдання різного типу, що відповідають реальним комунікативним ситуаціям і відображають функціональні потреби сучасного перекладача. Нижче подано такі завдання із прикладами реалізації на заняттях польської мови.

Письмовий переклад текстів різних стилів. Це завдання дає змогу студентам тренувати навички аналізу тексту, адекватного відтворення змісту та стилістики оригіналу. Наприклад, переклад офіційного повідомлення українською та його адаптація польською мовою: «У Києві відкрили новий парк із сучасними дитячими майданчиками та зонами відпочинку для дорослих». → «W Kijowie otwarto nowy park z nowoczesnymi placami zabaw dla dzieci i strefami wypoczynku dla dorosłych».

Усний переклад у форматі рольових ігор. Залучення студентів до імпровізованих діалогів з послідовним перекладом сприяє виробленню навичок швидкої реакції, селекції лексичних одиниць та інтерпретації мовлення. Наприклад, модель ситуації «візит до лікаря» з трьома ролями: українець, поляк, перекладач.

Переклад із коментарем перекладацьких рішень. Цей підхід розвиває аналітичне мислення та вміння аргументувати мовні рішення. Наприклад, перекласти фразеологізм «On jest zielony w tym temacie». → «Він нічого не тямить у цій темі». Пояснити, чому дослівний переклад є неефективним.

Терміноцентричні вправи. Робота з термінологією є особливо важливою у підготовці перекладачів технічного, юридичного чи медичного спрямування. Наприклад запропонувати укладання глосарію юридичних термінів польською та українською мовами.

Переклад культурно маркованих елементів. Передача національно специфічних фразеологізмів, власних назв, реалій вимагає адаптації або коментування. Наприклад, переклад приказки «Nie chwal dnia przed zachodem słońca» → «Не кажи <гоп>, поки не перескочиш».

Аудіовізуальний переклад. Інтеграція відео– і аудіоматеріалів дає можливість працювати над інтонацією, темпом мовлення, емоційним забарвленням реплік. Наприклад, перекласти польську рекламу, додати субтитри українською, обговорити нюанси передачі гумору.

Розвиток перекладацької компетентності майбутніх перекладачів на заняттях польської мови, вимагає комплексного підходу, що включає мовну, культурну та прагматичну складники. Запропоновані типи завдань сприяють не лише вдосконаленню мовленнєвих навичок, а й формуванню критичного мислення, міжкультурної чутливості та професійної рефлексії. Упровадження таких завдань у навчальний процес забезпечує наближення освітнього середовища до реальних умов перекладацької діяльності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, перекладацька компетентність є ключовим компонентом професійної підготовки майбутніх перекладачів польської мови, що поєднує лінгвістичні, культурні, когнітивні та прагматичні складові. Ефективний розвиток цієї компетентності вимагає комплексного підходу, зокрема впровадження комунікативно орієнтованих завдань, що моделюють реальні умови перекладацької діяльності. Запропоновані типи вправ (письмовий і усний переклад, робота з термінами, культурними реаліями, аудіоматеріалами) сприяють формуванню професійної гнучкості та міжкультурної чутливості студентів.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці дидактичних моделей формування перекладацької компетентності з урахуванням цифрових технологій, аналізі впливу штучного інтелекту на перекладацьку освіту, а також вивченні особливостей підготовки перекладачів у контексті міждисциплінарної інтеграції.

Таким чином, розвиток перекладацької компетентності є динамічним і багатоскладовим процесом, що потребує системної, методично обґрунтованої організації освітнього процесу. Упровадження ефективних дидактичних засобів і методик дасть змогу не лише підвищити якість фахової підготовки студентів, а й сприятиме формуванню конкурентоспроможного, мобільного фахівця нового покоління.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Горошкін І. О. Перекладацька компетентність як індикатор сформованості мовної особистості майбутнього перекладача. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714369/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%92%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BD_2018-converted.pdf
2. Ігнатенко В. Д. Особливості навчання майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних тенденцій в індустрії перекладу. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2023. № 4. С. 16–20.

3. Измайлова І. Г. До питання про формування професійної компетенції у студентів спеціальності «Переклад» у сучасних умовах, 2008. URL : http://www.vmurol.com.ua/upload/Naukovo_doslidna%20robota/Elektronni_vidannya/Act_problemi/2008/2/36.pdf (30.10.17), С. 1–13.
4. Притиченко Г. Сучасні тенденції у перекладознавстві та їх вплив на роботу перекладача. *Молодий вчений*. 2021. № 12 (100). С. 222–225 (дата звернення: 05.06.2023).
5. Приходько В. Б., Киселюк Н. П., Найдюк О. В. Роль перекладача в міжкультурному діалозі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» : Серія «Філологія»*. 2020. № 9 (77). С. 64–66. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/2794>
6. Кочубей О. Психологічні чинники становлення перекладацької компетентності майбутніх філологів [Текст] : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Київ, 2016. 315 с.
7. Рудіна М. Перекладацька компетентність: науково-теоретичний та методичний аспекти її формування у студентів-філологів як майбутніх фахівців. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. № 36, Київ, 2017. С. 61–67.
8. Bell S. J. The challenges of setting and monitoring the standards of community interpreting: An Australian perspective. In S.A. Carr, R. Roberts, A. Dufour, D. Steyn (Eds.), *The critical link: interpreters in the community*. Amsterdam: Benjamins. 1997. P. 93–108.
9. Hymes D. H. On Communicative Competence. In J. B. Pride, J. Holmes (Eds.), *Sociolinguistics Selected Readings*, 1972. P. 269–293.
10. Sandrini, P. Die Rolle des Übersetzers im mehrsprachigen Umfeld. Zum Berufsprofil des Übersetzers im multikulturellen Umfeld am Beispiel Südtirols. URL : <http://www.petersandrini.net/publik/rolle.pdf>, S. 54–57.
11. Savington S. J. *Communicative competence : Theory and Classroom Practice*. Menlo Park, C. A. : AddisonWesley Publishing Company, 1983. 325 p.

REFERENCES:

1. Horoshkin, I. Perekladatska kompetentnist yak indyikator sformovanosti movnoi osobystosti maibutnoho perekladacha [Translation competence as an indicator of the formation of a future translator's linguistic personality]. URL : https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/714369/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%92%D1%96%D1%81%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BD_2018-converted.pdf [in Ukrainian]
2. Ihnatenko, V. (2023). Osoblyvosti navchannia maibutnikh perekladachiv z urakhuvanniam suchasnykh tendentsii v industrii perekladu. [Peculiarities of training future translators in view of modern trends in the translation industry]. *Akademichni studii. Seriiia «Pedahohika»*. № 4. S. 16–20. [in Ukrainian]
3. Izmailova, I. (2008). Do pytannia pro formuvannia profesiinoi kompetentsii u studentiv spetsialnosti «Pereklad» u suchasnykh umovakh. [To the question of the formation of professional competence in students of the speciality 'Translation' in modern conditions]. URL : http://www.vmurol.com.ua/upload/Naukovo_doslidna%20robota/Elektronni_vidannya/Act_problemi/2008/2/36.pdf (30.10.17), S. 1–13. [in Ukrainian]
4. Prytychenko, H. (2021). Suchasni tendentsii u perekladoznastvi ta yikh vplyv na robotu perekladacha. [Modern trends in translation studies and their impact on the work of a translator]. *Molodyi vchenyi*. № 12 (100). S. 222–225. [in Ukrainian]
5. Prykhodko, V. B., Kyseliuk, N. P., Naidiuk, O. V. (2020). Rol perekladacha v mizhkulturnomu dialozi. [The role of the translator in intercultural dialogue]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia» : Seriiia «Filolohiia»*. № 9 (77). S. 64–66. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/2794> [in Ukrainian]
6. Kochubei, O. (2016). Psykholohichni chynnyky stanovlennia perekladatskoi kompetentnosti maibutnikh filolohiv [Psychological Factors of Formation of Future Philologists' Translation Competence] : dys. ... kand. psykhol. nauk : 19.00.07; Nats. akad. ped. nauk Ukrainy, In-t psykholohii im. H. S. Kostiuka. Kyiv, 2016. 315 s. [in Ukrainian]
7. Rudina, M. (2017). Perekladatska kompetentnist: naukovo-teoretychnyi ta metodychnyi aspekty yii formuvannia u studentiv-filolohiv yak maibutnikh fakhivtsiv. [Translation competence: scientific, theoretical and methodological aspects of its formation in philology students as future specialists]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchychkh navchalnykh zakladakh*. № 36, Kyiv. S. 61–67. [in Ukrainian]
8. Bell, S. J. (1997). The challenges of setting and monitoring the standards of community interpreting: An Australian perspective. In S.A. Carr, R. Roberts, A. Dufour, D. Steyn (Eds.), *The critical link: interpreters in the community*. Amsterdam: Benjamins. 1997. P. 93–108. [in English]
9. Hymes, D. H. (1972). On Communicative Competence. In J. B. Pride, J. Holmes (Eds.), *Sociolinguistics Selected Readings*, 1972. P. 269–293. [in English]

10. Sandrini, P. (1993). Die Rolle des Übersetzers im mehrsprachigen Umfeld. Zum Berufsprofil des Übersetzers im multikulturellen Umfeld am Beispiel Südtirols. [The role of the translator in a multilingual environment. On the professional profile of the translator in a multicultural environment using the example of South Tyrol] URL : <http://www.peter-sandrini.net/publik/rolle.pdf>, S. 54–57. [in Germany]
11. Savington, S. J. (1983). Communicative competence : Theory and Classroom Practice. Menlo Park, C. A. : AddisonWesley Publishing Company. 325 p. [in English]